

Kvalitetsvurdering af

Ebeltoft Museum

2007

KULTURARVSSTYRELSEN

Indhold

Baggrund for kvalitetsvurderingen 2

Ebeltoft Museum 3

Arbejdsgrundlag og formål 3

Samlinger, arkiver og bibliotek 5

Indsamling, undersøgelser og forskning 7

Forvaltning af den faste kulturarv 9

Konservering og bevaring 10

Formidling 10

Bygninger og udendørsarealer 12

Inventar og materiel 14

Organisation og administration 14

Ledelse og personale 14

Økonomi 15

Sammenfatning 16

Bilag

Styrelsens notat om museets digitale formidling 18

Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie
om museets forsknings- og formidlingspublikationer 19

Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd
om museets forsknings- og formidlingspublikationer 22

Baggrund for kvalitetsvurderingen

Som et led i Kulturarvsstyrelsens resultatkontrakt 2004-2007 med Kulturministeriet skal styrelsen årligt kvalitetsvurdere et antal statsanerkendte museer. Styrelsen udvælger disse museer ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation.

Med kvalitetsvurderingerne sætter Kulturarvsstyrelsen i 2007 blandt andet fokus på problemstillinger, der er affødt af kommunalreformen. Ebeltoft Museum er blevet udvalgt til kvalitetsvurdering, fordi museet er et ressourcemæssigt svagt museum, hvis geografiske ansvarsområde er blevet udvidet i forbindelse med kommunalreformen.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering 2007 af Ebeltoft Museum er baseret på:

- Museets besvarelse af styrelsens kvalitetsvurderingsskema med bilag modtaget i styrelsen den 4. april 2007. Forinden var indsendt 11 publikationer til faglig bedømmelse.
- Drøftelse af museets forhold på møde i Ebeltoft den 12. april 2007 med følgende deltagere:
 - Fra Ebeltoft Museum:
 - Museumsleder Jakob Vedsted.
 - Museumsinspektør Esben Kannegaard Nielsen.
 - Bestyrelsesformand Søren Peter Hansen.
 - Fra Kulturarvsstyrelsen:
 - Kontorchef i Fortidsmindekontoret, Erik Johansen.
 - Souschef i Fortidsmindekontoret, John Pind.
 - Souschef i Museumskontoret, Michael Lauenborg.
 - Museumskonsulent Ebbe Keld Pedersen.
 - Museumskonsulent Berit Frøelund Jacobsen.

Under mødet blev museets udstillingslokaler, magasiner, arkiver og kontorer besigtiget.

- Kulturarvsstyrelsens henvendelse til Syddjurs Kommune den 26. februar 2007, hvor styrelsen forespørger, om kommunen har kommentarer til kvalitetsvurderingen eller ønsker belysning af særlige forhold i forbindelse hermed.

Syddjurs Kommune har den 10. maj 2007 tilkendegivet, at kommunen forventer, at museet lever op til museets formål, herunder indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling indenfor ansvarsområdet.

- "Rapport om magasinforholdene på de statsanerkendte danske museer" fra november 2006 udarbejdet af Organisationen af Danske Museer.

Ebeltoft Museum

Ebeltoft Museum er et statsanerkendt, kulturhistorisk lokalmuseum efter museumslovens § 15 med følgende ansvarsområder:

Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyses tilstande og forandringer indenfor kulturhistorien.

Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen samt udbrede kendskabet til resultaterne af såvel museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger

Ebeltofts Museums geografiske ansvarsområde er Ebeltoft kommune.

Ebeltoft Museum varetager det arkæologiske ansvarsområde for Rigsantikvaren.

Museets emnemæssige ansvarsområde er dels købstadssamfundets dels landbosamfundets ændringer gennem tiderne med hovedvægten på det daglige liv, byens styre, landbrug, handel, håndværk, industri samt bygningskultur.

Museet arbejder i øvrigt bredt indenfor sit geografiske ansvarsområde gennem Ebeltoft Byhistoriske Arkiv, som er en integreret afdeling af museet.

(Vedtægternes § 2.2 og 2.3)

Museet ejes og drives af Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn.

Museumsleder: cand.mag. i forhistorisk arkæologi og historie Jakob Vedsted.

Bestyrelse: Søren Peter Hansen (formand), Ole Bisp, Jesper Elle, Tommy Lorentsen, Ove Mikkelsen, Jørgen Nyhuus og Lilli Østenfeld – alle valgt af museumsforeningen – samt Kirstine Bille udpeget af Syddjurs Kommune.

Arbejdsgrundlag og formål

Oprettelse

Ebeltoft Museum blev stiftet i 1909 af Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn. Museet blev statsanerkendt i 1985.

Til museet hører to lokalhistoriske arkiver: Ebeltoft Byhistoriske Arkiv, der blev etableret i tilknytning til museet i 1944, og Molsarkivet, oprettet i 1968, som museet fik tilført i 2005. Molsarkivet drives i samarbejde med Borgerforeningen på Mols.

Ansvarsområde

Museets ansvarsområde har frem til 1. januar 2007 været arkæologi og nyere tids kulturhistorie i Ebeltoft Kommune. I de senere år har museet tillige samarbejdet med Rønde Kommune om løsningen af museumsfaglige opgaver fortrinsvis indenfor arkæologien.

Ved kommunalreformen er de tidligere Ebeltoft, Rønde, Midtdjurs og Rosenholm kommuner blevet sammenlagt i Syddjurs Kommune.

På museumsområdet har kommunalreformen givet anledning til en nyordning af museumsstrukturen. Kulturarvsstyrelsen – der skal godkende de statsanerkendte museers ansvarsområder – har således opfordret museerne til at bringe deres ansvarsområder i overensstemmelse med den nye kommunale inddeling.

Ebeltoft Museum har på denne baggrund fremsendt forslag til nye vedtægter, hvorefter museets ansvarsområde fremover vil være arkæologi og nyere tids kulturhistorie i Syddjurs Kommune. Efter ønske fra Syddjurs Kommune – museets hovedtilskudsyder – har museet skiftet navn til Museet for Syddjurs.

Kulturarvsstyrelsen behandler i øjeblikket vedtægtsforslaget.

Virkeområde

Emnemæssigt beskæftiger museet sig med købstads- og landbrugssamfundets ændringer gennem tiderne med hovedvægten på dagligliv, byens styre, landbrug, handel, håndværk, industri og bygningskultur. To særlige arbejdsområder er farverhåndværkets historie og Siam's kulturhistorie med særligt henblik på de dansk-siamesiske relationer. Museet beskæftiger sig desuden med maritime forhold og turismens udvikling.

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at museet har en meget bred lokalhistorisk tilgang til sit ansvarsområde.

Museet tilkendegiver, at hvis museet i dag skulle søge om statsanerkendelse, ville man gerne beskæftige sig med det sydlige Djursland som et sammenhængende kulturområde. Museet peger her på områdets enestående geologi, landskabet med mange betydelige fortidsminder og det historiske Ebeltofts bevaringsværdige bygninger.

Efter Kulturarvsstyrelsens opfattelse er der et skisma mellem praksis og dét, museet ønsker at beskæftige sig med. Kulturarvsstyrelsen finder det hensigtsmæssigt, hvis museet indsnævrer sin brede emnemæssige tilgang til ansvarsområdet og i stedet tager udgangspunkt i det, som er særegent for museet og lokalområdet. I lokalområdet kunne det være de sammenhængende natur- og kulturmiljøer.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet indskrænker og præciserer sit arbejdsområde til færre emneområder og fokuserer på museets og lokalområdets særkende.

Samarbejde

Museet giver udtryk for, at man på grund af museets begrænsede økonomiske og personalemæssige ressourcer har været nødsaget til at foretage en kraftig prioritering af sin deltagelse i og sit samarbejde med foreninger, organisationer og myndigheder. Museet har således valgt at prioritere lokale og regionale samarbejder frem for nationale og internationale.

Museets leder og medarbejdere har ikke deltaget i konferencer, kongresser m.v. i de senere år. Museet deltager dog i ODM's orienteringsmøder og faglige møder.

Kulturarvsstyrelsen finder det positivt, at museet er meget engageret i samarbejdet i lokale og regionale organisationer, foreninger og i lokale initiativer.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler imidlertid, at museet opprioriterer det nationale samarbejde. Det vil give museet bedre mulighed for erfaringsudveksling med andre museer og bidrage til at perspektivere og kvalificere museets daglige arbejde. Desuden vil museet vil få større indsigt i de retningslinier, som udarbejdes af Kulturarvsstyrelsen.

Samlinger, arkiver, bibliotek

Den arkæologiske samling består blandt andet af to private samlinger, Kruses samling og Gunnar Gildagers samling. Samlingernes proveniens er mangelfuld. Derudover består den arkæologiske samling primært af de fund, som er indsamlet gennem museets arkæologiske virksomhed siden museets statsanerkendelse. De mest betydelige fund stammer fra stenalderbopladerne ved Vængesø på Helgenæs, bronzealderfund på Øer, jernaldergrave på Fuglslev, jernalderrøser ved Rostved, vikingeboplader på Helgenæs, et middelalderligt befæstet gårdanlæg ved Boeslum og voldstederne på Hjelm.

I 1996 fik museet overdraget hovedparten af de arkæologiske fund, som Kulturhistorisk Museum Randers har gjort i Ebeltoft- og Rønde-området.

Den arkæologiske samling omfatter i alt 9.800 fundnumre, hvoraf 8000 er indsamlet i tiden efter museets statsanerkendelse i 1985.

Nyere tids samlinger består af:

- Siamesisk samling, der er en omfattende samling af primært etnografiske genstande og udstoppede dyr fra Siam. Samlingen er tilvejebragt af Rasmus Havmøller, der voksede op ved Egsmark og senere arbejde som forstmand i Siam fra 1914-33. Den siamesiske samling blev opstillet på Ebeltoft Museum i 1940, og Havmøllers efterkommere overdrog samlingen til museet i 2003.
- Håndværkssamlingen, der er en større samling af genstande fra forskellige håndværksfag. Museet oplyser, at samlingen repræsenterer nogle håndværk bedre end andre.
- Samlingen i Farvergården, som indeholder et intakt købstadsfarveri. Bygningen er den oprindelige farvergård, og samlingen består af den gamle farvers redskaber og maskiner samt en rekonstruktion af farverens bolig. Farvergården og dens samling er den eneste af sin slags i Nordeuropa.
- En samling af almue og borgerligt indbo, som dækker de sidste 200 år.
- En skolehistorisk samling med skolebøger, rekvisitter og inventar fra skoler på Mols.
- En landbrugssamling af mindre landbrugsredskaber.
- En mindre vognsamling.
- En byhistorisk samling, som omfatter en mindre samling af genstande med tilknytning til byens offentlige liv, styre og administration, herunder en samling af brandredskaber.

Museets samlinger fra nyere tid består af ca. 13.500 genstande.

Arkivalier i de to lokalhistoriske arkiver:

- Ebeltoft Byhistoriske Arkiv er et større arkiv, som overvejende indeholder materiale fra Ebeltoft købstad og sognene: Dråby, Fuglslev, Hyllested, Rosmus og Tirstrup.
- Molsarkivet er et mindre lokalhistorisk arkiv, som dækker sognene på Mols.

Museet oplyser, at det ikke kan udelukkes, at enkelte dele af samlingerne bør udskilles, men at museet ikke har taget stilling til spørgsmålet.

Museet oplyser endvidere, at det daglige arbejde vanskeliggøres af, at museets afdelinger er geografisk spredt på mange lokaliteter, og at opbevaringsforholdene er dårlige og uhensigtsmæssige.

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at samlingerne er af varierende kvalitet, emnemæssigt spredte og af svingende repræsentativitet.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- *at museets revurderer og præciserer sit emnemæssige arbejdsfelt (se ovenfor)*
- *at museet overvejer, om dets aktiviteter kan begrænses på færre lokaliteter, herunder om de kan samles på lokaliteter, som ligger nærmere Ebeltoft.*
- *at museet generelt overvejer, om dele af samlingen bør udskilles.*

Registrering

Museet oplyser, at 18 % af den arkæologiske samling er fuldt registreret, medens 82 % kun er tildelt nummer og placering i museet. I nyere tids samling er 75 % af genstandene fuldt registrerede, medens 19 % er tildelt nummer og placering i museet.

Registreringer af genstande i museets samlinger, indsamlet før museets statsanerkendelse, er blevet udskrevet på registreringskort ordnet efter "Saglig registrant for kulturhistoriske museer". Det drejer sig om 5.000 arkæologiske fund og genstande fra nyere tid. Museet oplyser, at hovedparten af disse registreringer er af god kvalitet.

Registreringen af genstandene i Siamesisk samling er blevet overført til genstandskort efter museets statsanerkendelse. Genstandsbeskrivelserne er meget begrænsede, men hovedparten af samlingen er blevet fotoregistreret i forbindelse en konservering.

Efter museets statsanerkendelse er der indført et journaliseringssystem for samtlige museumssager. Indkomne museumsgenstande og fund tildeles et nummer bestående af et journalnummer + x nr. (løbenummer). Tegninger tildeles T-numre, fotos tildeles F-numre m.m. Journalnumre indføres i en journalprotokol, og sagsakterne anbringes i en sagskuvert eller sagsmappe. Museet har 883 sagsnumre.

Nyere tids genstande er blevet udskrevet på genstandskort. Arkæologiske fund er alene registreret som x-liste i sagen.

Museet har konstateret mangler, unøjagtigheder og usikkerheder i registreringen af de genstande, som er indkommet før 1985. Museet har derfor planer om en kritisk revision af museets registrering i forbindelse med den kommende overflytning af genstande til et nyt magasin i slutningen af 2007. I revisionsprotokollatet for regnskabsåret 2004 og 2005 har samlingsrevisionen imidlertid ikke givet anledning til bemærkninger, når der ses bort fra, at registreringen ikke er tilendebragt.

Museet vurderer, at det har et registreringsefterslæb i størrelsesordenen 1½ årsværk. Museet forventer at få behov for yderligere 1½ årsværk i forbindelse med udflytningen af museets magasin i 2007. En del af problemet forventes løst ved ansættelse af en cand.mag. i seks måneder.

Museet har indgået aftale med museets tidligere arkæolog om at afvikle det arkæologiske beretningsefterslæb og afslutte sagerne på de udgravninger, som vedkommende har medvirket ved. Kulturarvsstyrelsen kan konstatere, at flere af beretningerne er afleveret.

Museet har fået scannet ca. 13.500 registreringskort. Museet oplyser, at kortene bliver importeret til Regin, når museumslederen har været på Regin-kursus. Der er kommet ca. 1.000 registreringskort til siden indscanningen. De vil blive overført manuelt til Regin. Museet planlægger at udarbejde x-liste over de arkæologiske fund, så de også kan indgå i Regin. Kulturarvsstyrelsen har med tilfredshed konstateret, at museets leder har gennemført kurset i maj 2007.

Kulturarvsstyrelsen forventer:

- at museet udarbejder en strategi for museets registrering.

Kulturarvsstyrelsen pålægger museet:

- at udarbejde en plan for, hvordan museet vil afvikle sit registrerings- og beretningsefterslæb. Planen skal indeholde en tidsplan for afviklingen.

Indlån og udlån

Museet har indlånt enkelte genstande fra Djurslands Museum og Den Gamle By i Århus. Enkelte gange har museet udlånt genstande til andre museer. Museet har ingen nedskrevne retningslinier for udlån, indlån og deponering.

Arkiver

På Ebeltoft Byhistoriske Arkiv registreres arkivalierne manuelt efter SLA's registreringssystem. Hovedparten af arkivalierne er registrerede. På Molsarkivet bliver der registreret efter et "selvregistrerende" bibliotekssystem ordnet i mapper efter sogne.

Bibliotek

Museets bogsamling er beskeden. Den er stort set tilvejebragt efter statsanerkendelsen. På grund af museets begrænsede økonomi består samlingen primært af donationer og udgåede biblioteks-bøger. Museet råder dog over særlige samlinger i form af lokalhistorisk litteratur, molbobøger, bøger om farvning og farverhåndværk samt bøger om Siam og Thailand.

Indsamling, undersøgelser og forskning

Indsamling

Museet tilkendegiver, at indsamlingsvirksomheden tidligere har været af svingende og tilfældig karakter. Før statsanerkendelse har museet i lange perioder ikke indsamlet genstande på grund af pladsmangel. Efter 1985 er der foretaget en del indsamlinger af især indbo og håndværk. I øjeblikket indsamler museet ikke i større omfang på grund af magasin- og pladsproblemer. Der sker dog en jævn tilvækst i de arkæologiske fund og i samlingerne på arkiverne.

Museet har ingen nedskrevet indsamlingsplan. Museet oplyser, at det som hovedregel indsamler for at supplere de eksisterende samlinger. Der indsamles desuden genstande af særlig lokal interesse.

Kulturarvsstyrelsen forventer:

- at museet udarbejder en strategi for sin indsamling.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- at indsamlingsstrategien omsættes til en indsamlingsplan, der tager udgangspunkt i museets reviderede og præciserede arbejdsområde (se ovenfor). Indsamlingsplanen kan medvirke til at målrette museets fremtidige indsamlinger og

dermed gøre det lettere at afslå eventuelt uønskede donationer. Den kan desuden fungere som en pejling på, hvad der eventuelt kan udskilles fra samlingen.

- *at indsamlingsstrategien knyttes sammen med museets forskningsstrategi.*

Undersøgelser

Museet foretager primært arkæologiske forundersøgelser, prøvegravninger og nødudgravninger i forbindelse med anlægsarbejder, råstofsager, skovrejsninger og lokalplaner. Kulturarvsstyrelsen henleder opmærksomheden på, at museets arkæologiske arbejdsområde i den nye kommune er dobbelt så stor som den tidligere.

Det arkæologiske arbejde varetages af en fuldtidsansat arkæolog, medens museets leder forestår de administrative opgaver i forbindelse hermed. Museet oplyser, at der er indgået aftale med Djurslands Museum og med Kulturhistorisk Museum Randers om, at de bistår museet, hvis den arkæologiske aktivitet overstiger museets ressourcemæssige formåen. Det er dog uklart, hvor forpligtende disse aftaler er.

Kulturarvsstyrelsen anser museets faciliteter til genstandshåndtering som begrænsede.

Inden for nyere tids kulturhistorie har museet primært gennemført undersøgelser med henblik på formidling. Projekterne har omfattet emner med relation til museets egne samlinger og historie. Flere undersøgelser, som har resulteret i publikationer, er blevet gennemført i relation til særlige begivenheder, eksempelvis jubilæer. Ved jubilæumsskrifter betaler jubilaren udgivelsen, medens museet ikke tager honorar for den tid, museet bruger på arbejdet.

Kulturarvsstyrelsen finder det uhensigtsmæssigt, at museet i et ikke ubetydeligt omfang lægger gratis arbejdskraft i jubilæumsskrifter. Museets arbejde med publikationer bør tage udgangspunkt i museets prioriterede ansvars- og arbejdsområder. Selvom arbejdet med jubilæumsskrifter kan skabe goodwill i lokalsamfundet, skal museet være bevidst om, at et jubilæumsskrift for én institution kan forpligte i forhold til andre.

Museet har gennemført gravminderegistreringer i det geografiske ansvarsområde, som museet havde inden kommunalreformen. Museet har desuden deltaget i amtslige fællesprojekter om blandt andet registrering af fortidsminder i private skove i 1994 og læhegnsrekognosceringer i Århus Amt i 1998.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- *at museet sikrer sig, at det i rimeligt omfang har mulighed for at udføre de arkæologiske opgaver i sit ansvarsområde. Der skal således sættes fokus på etableringen af faciliteter til genstandshåndtering og ressourcer til det arkæologiske beredskab.*
- *at museet indgår forpligtende samarbejde med Djursland Museum og eventuelt med Kulturhistorisk Museum Randers om arkæologisk assistance.*
- *at museet i højere grad fakturerer sin arbejdstid i forbindelse med udarbejdelsen af jubilæumsskrifter.*

Forskning

Museet oplyser, at den arkæologiske aktivitet i de senere år ikke har haft en karakter, der kunne danne grundlag for videre forskning eller publicering. Samtidig bemærker museet, at dets hidtidigt største forskningsprojekt – udgravningerne på Hjelm – krævede så stort et ressourcemæssigt træk, at det svækkede museets varetagelse af de øvrige arkæologiske opgaver. Kulturarvsstyrelsen kan derfor konstatere, at museet har vanskeligt ved at afsætte den fornødne arbejdskraft til større

forskningsprojekter i tilfælde af, at den arkæologiske aktivitet skulle afføde sådanne. Der henvises til særskilt notat om det arkæologiske arbejde (Se bilag).

Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie udtaler, at museets forsknings- og formidlingspublikationer overvejende bærer præg af anvendt forskning med bredt sigte eller udelukkende har formidlende karakter. Publikationerne er i vid udstrækning rekvireret arbejde og afspejler, at museets viden efterspørges i lokalsamfundet. Til gengæld savnes et tydeligere aftryk af museets egne forskningsinteresser og problemstillinger i et perspektiv, der rækker ud over det lokale område. Der henvises til særskilt notat herom (Se bilag).

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en forskningsstrategi.
- at museet sikrer sig, at det almindelige arkæologiske beredskab kan opretholdes, selvom museet engagerer sig i større forskningsprojekter.

Netværk og andet samarbejde

Museets har samarbejdet med Nationalmuseet, Moesgård Museum og Århus Bymuseum om de forskningsbaserede arkæologiske udgravninger.

Museet deltager i et forskningsnetværk med museerne i det tidligere Århus Amt omkring fritidskulturen i industrisamfundet.

Desuden har museet bidraget til Djurslands Museum og Grenå Egnsarkivs projekt om kalkindustri, og for tiden samarbejder museet med Naturhistorisk Museum og Landbrugsmuseet om pløjning og landbrug i Mols Bjerger.

Forvaltning af den faste kulturarv

Museet har samarbejdet bredt med Kulturarvsstyrelsen, Århus Amt, Fredningsnævnet for Århus Amt og Ebeltoft og Rønde kommuner omkring planlægning, fredning og bevaring inden for ansvarsområdet.

Kulturarvsstyrelsen finder det meget positivt, at museet har deltaget i udpegningen af kulturmiljøer til Århus Amts regionplaner og i udarbejdelsen af bevarende lokalplan for Ebeltofts gamle bydel. Museet har tillige bidraget til kommuneatlas for Ebeltoft Kommune og arbejdet tæt sammen med Skov- og Naturstyrelsen og kommunerne omkring Pilotprojekt Nationalpark Mols Bjerger.

Museet har haft aftaler med Ebeltoft og Rønde Kommuner om orientering i forbindelse med bygge- og anlægssager, lokalplaner m.v. Antallet af byggesager har været stigende fra 760 i 2003 til 450 i 2006, medens antallet af lokalplaner har ligget på 10 – 15 om året. Samarbejdet med Syddjurs Kommune er kommet i gang efter visse ”begyndervanskeligheder”.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet arbejder for etableringen af gode samarbejdsrelationer og systematiserede arbejdsgange i forhold til Syddjurs Kommune. Det skal blandt andet sikre, at samarbejdet i henhold til museumslovens kapitel 8 kan fungere på en hensigtsmæssig måde.

Konservering og bevaring

Museet vurderer, at samlingerne er i en nogenlunde bevaringstilstand. Museet anslår dog, at der er behov for en årlig konservering for 150.000-200.000 kr. i de kommende år. Det svarer ifølge museet til den årlige konserveringsudgift siden statsanerkendelsen i 1985.

Museet udfører ikke selv konserveringsarbejde ud over rengøring og stabilisering. Konserveringsopgaverne er hidtil blevet løst gennem den amtslige konserveringsordning. I en fireårig overgangsperiode fra 2007-2011 er det Kulturhistorisk Museum Randers, som varetager konserveringsopgaven.

Konserveringsværkstedet ved Kulturhistorisk Museum Randers tilser museets samlinger en til to gange årligt. En museumsassistent har desuden ført løbende tilsyn med genstandene og registreret bevaringstilstanden.

Museet har ingen nedskrevet bevaringsstrategi eller bevaringsplan.

Kulturarvsstyrelsen forventer:

- at museet udarbejder en bevaringsstrategi

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- at museet på baggrund af bevaringsstrategien udarbejder en bevaringsplan, hvor konserveringstilstanden og den kulturhistoriske værdi af samlingens genstande vurderes.

Formidling

Museet har ikke nogen formuleret målsætning eller strategi for sin formidling.

De permanente udstillinger fremstår, som da de blev opbygget. Eneste undtagelse er udstillingen på Det Gamle Rådhus, der blev justeret i 2001. Museet begrunder den manglende udvikling i de permanente udstillinger med, at museets udstillingsarealer og ressourcer er begrænsede. Udstillingsarealerne optages af museets historisk begrundede udstillinger, og inspektørerne er i vid udstrækning forpligtet af administrative opgaver.

Museet har derfor valgt at koncentrere sine formidlingsmæssige tiltag om særudstillinger med lokal forankring. Således arrangerede museet i forbindelse med Ebeltofts købstadsjubileum i 2001 flere mindre særudstillinger, og efterfølgende har museet haft 12 særudstillinger.

Efter Kulturarvsstyrelsens opfattelse forhindrer historisk begrundede samlinger ikke formidlingsmæssig ny-tænkning i forbindelse med udstillingerne. Museet bør desuden overveje, om det kan reformuleres, hvor museet vil formidle. Som købstadsmuseum kunne det eksempelvis overvejes at inddrage Ebeltofts historiske byrum i formidlingen.

Museet opererer med en række tilbagevendende aktivitetstilbud. På Farvergården har der i en årrække været afholdt forskellige aktivitetsdage i sommerperioden med farvning, kartning, spinning og vævning og siden 2004 en større aktivitetsweekend med blandt andet farvning og tekstilfremstilling, folkedans, molbospil og børnecirkus. På Helgenæs præstegård har der siden 2000 som led i Børnekulturugen på Djursland i efterårsferien været afholdt stenalderaktiviteter med flinthugning og smedning i et

rekonstrueret grubehus fra vikingetiden. Ligeledes har der i efterårsferien været afholdt et aftenarrangement "Go' Nat på Museerne" i lommelygternes skær.

Museets inspektører har i 2006 stået for 3 ekskursioner, 3 byvandring, 15 guidede rundvisninger og 2 foredrag på Folkeuniversitetet.

Museets beskæftiger sig stort set ikke med undervisning men indgår i et e-museum samarbejde med Vejle Museum med internetundervisning og cd-rom om farvning og farverhåndværk for skoleklasser på 4.-6. klassetrin.

Museets digitale formidling er behandlet i særskilt notat (Se bilag).

Når der ses bort fra museets forskningspublikationer, årsberetninger og bidrag til årbøger begrænser museets formidlingspublikationer sig til et kulturhistorisk bykort over Ebeltoft og en pjece om Ebeltofts historie.

Kulturarvsstyrelsen forventer:

- at museet udarbejder en formidlingsstrategi.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- at museet opprioriterer og revurderer sin formidlingsindsats i forbindelse med udarbejdelsen af formidlingsstrategien.
- at museet ikke begrænser den formidlingsmæssige udvikling i udstillingerne under henvisning til, at udstillingerne er historisk begrundede.
- at museet inddrager det historiske byrum i Ebeltoft i sin formidling.
- at museet undersøger, om der eventuelt kan etableres et samarbejde om undervisning mellem kommunens og/eller regionens øvrige museer og uddannelsesinstitutioner.

Pr-virksomhed

Museet markedsføres lokalt, men på grund af museets begrænsede økonomiske ressourcer, køber museet kun et begrænset antal annoncer og reklamer.

Museet informationsmateriale er af ældre dato. Museet finder det hensigtsmæssigt at få udarbejdet nyt materiale.

Brug af museets lokaler

Lokalerne på Det gamle Rådhus er siden 1972 blevet anvendt til borgerlige velser. Byen har ca. 450 velser årligt. Til tider kan der være 10-15 velser i løbet af en enkelt lørdag. Velserne lægger et stort beslag på museet, som må holde lukket i forbindelse hermed. I 2006 var der ca. 3.300 bryllupsgæster til velserne. Bryllupsgæsterne medregnes ikke i besøgstallet.

Åbningstid

I 2006 havde museet 1.100 åbningstimer.

I 2007 holder Det gamle Rådhus og Siamesisk samling åbent dagligt i perioden 1.maj -30.september og i week-enderne i perioderne 1.januar-30.april og 1.oktober-31.december. Desuden holdes åbent i påske-efterårs- og vinterferien.

Farvergården har åbent dagligt i perioden 1.juni- 30.august.

Helgenæs Præstegård har åbent dagligt i perioden 20.juni-20.august (dog lørdag lukket) samt i skolernes efterårsferie.

Ebeltoft Byhistoriske Arkiv har åbent tre dage om ugen og i øvrigt efter aftale, medens Molsarkivet er åbent én aften om ugen undtagen i skolernes sommerferie:

Besøgstal

Museets besøgstal har over en længere årrække været for stærkt nedadgående fra 39.000 i 1985 til 17.500 i 2000. I 2006 lå besøgstallet på knap 12.000 personer. Museet mener, at det vigende besøgstal primært skyldes fremkomsten og udvidelsen af en række nye, markante attraktioner i museets nærhed: Fregatten Jylland og Glasmuseet.

De besøgende fordeler sig forskelligt på museets udstillingssteder. I 2006 kom omkring 60 % af de besøgende på Det gamle Rådhus og i Siamesisk samling, medens Farvergården havde 30 % og Helgenæs Præstegård 10 % af de besøgende.

Museet fører ikke regnskab med arkivernes besøgstal, men 140 besøgende er i 2006 indskrevet i gæstebogen på Ebeltoft Byhistoriske Arkiv.

Kulturarvsstyrelsen medgiver, at det kan være vanskeligt for museet at fastholde sin position i konkurrence med de nye attraktioner. Kulturarvsstyrelsen mener dog, at museet bør tage bestik af den tilspidsede konkurrencemæssige situation og overveje, om det kan forbedre sin position gennem nye formidlingsinitiativer, en forstærket markedsføring eller gennem et samarbejde med de nye attraktioner. Efter Kulturarvsstyrelsens opfattelse bør museet fokusere på det, der er særegent for det virkefelt museet opererer i som for eksempel Ebeltofts historiske byrum.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- *at museet tager bestik af sin konkurrencemæssige position og udarbejder en fokuseret strategi for, hvordan museet kan forbedre den. Museet anbefales at fokusere på det, som er særegent og unikt for museet.*
- *at strategien sammentænkes med revideringen og præciseringen af museets emnemæssige arbejdsfelt (se eventuelt anbefalingen ovenfor)*
- *at museet overvejer, om det kan optimere sine ressourcer ved at koncentrere sine udstillingsaktiviteter på færre lokaliteter.*
- *at museet overvejer, om det er en hensigtsmæssig prioritering af ressourcerne, at Ebeltoft Byhistoriske Arkiv holder åbent 15 timer ugentligt.*

Bygninger og udendørsarealer

Museet råder over et stort antal, geografisk spredte, bygninger:

- Det gamle Rådhus, opført 1789, og Postladen fra omkr.1700 er bygningsfredet. Syddjurs Kommune ejer bygningerne og stiller dem vederlagsfrit til rådighed for museet. I forbindelse med bygningerne findes et mindre haveanlæg på ca. 300 m². Museet står for vedligeholdelsen af bygningerne og pasningen af udendørsarealerne.
- Juulbakke 1, der rummer Siamesisk samling, er et købstadshus fra 1700-tallet med facade fra ca. 1850. Bygningen ejes af museumsforeningen.

- Farvergården er et fredet bygningskompleks med bygninger fra slutningen af 1700-årene og frem til midten af 1800-årene. Syddjurs Kommune ejer bygningerne og stiller dem vederlagsfrit til rådighed for museet. Til bygningerne hører et større haveanlæg på ca. 1200 m². Museet står for vedligeholdelse af bygninger og pasning af udendørsarealer.
- Administrationsbygningen på Torvet, opført 1789, er fredet. Bygningen blev totalrenoveret og delvist nyopført i 2001. Syddjurs Kommune ejer bygningen og stiller den vederlagsfrit til rådighed for museet. Museet står for vedligeholdelsen.
- Helgenæs Præstegård, med stuehus opført 1860, ejes af menighedsrådet, som udlejer den til museet for 7-årige perioder. Museet står for bygningernes vedligeholdelse, medens gårdspladsen og haven passes af kirkens graver.
- Ebeltoft Byhistoriske Arkiv har til huse i en kælderetage i Kirkegade, der ligesom museets magasin i kælderen under Skelhøjeskolen, stilles til rådighed af Syddjurs Kommune.
- Molsarkivets lokaler og museets magasin i Erhvervsparken er lejet af private udlejere.

Alle bygninger og udendørsarealer fremstår som særdeles velholdte.

Museet tilkendegiver, at museets vedligeholdelsesforpligtigelser er meget omfattende og kræver betydelige ressourcer. Kulturarvsstyrelsen er enig i, at ejendomsforpligtigelserne lægger beslag på væsentlige ressourcer, som fragår museets museale arbejde.

Museet påpeger, at museets bygninger generelt set ikke er velegnede til museumsformål. Bygningerne er for små og for dårligt indrettede og dermed vanskelige at arbejde i. Klimastyring og lys-afskærmning savnes. Farvergården kan ikke opvarmes. Bygningerne lever ikke op til kravene om handicapvenlighed.

Museet har dårlige og geografisk spredte magasinforhold. Af ODM's magasinrapport fra november 2006 fremgår det blandt andet, at ingen af museets magasiner har affugtning, at kun 31 % af magasinarealet kan opvarmes samt, at 78 % af magasinarealet har skader som følge af fugt. Ved udgangen af 2007 vil museets magasinproblemer imidlertid blive løst, idet museet får plads i et nyt fællesmagasin, som deles med flere andre museer i det tidligere Århus Amt.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet undersøger muligheden for at benytte kommunens ekspertise og ressourcer i forbindelse med vedligeholdelsen af de bygninger, som museet benytter.

Sikring

Museet har tyverialarm hos G4S (Securitas) på hovedparten af museets bygninger. Der forefindes ingen brandsikring ud over slukningsredskaber.

Museet har ingen skriftlige instrukser til personalet vedrørende brand, tyveri, vandskader og tømning af museet for gæster ved lukketid. Der afholdes ikke brandøvelser.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler:

- at museet så vidt muligt opbevarer værdifulde genstande og fotos i brandsikrede skabe.
- at museet udarbejder instrukser til personalet vedrørende de forskellige former for sikring.
- at museet gennemfører brandøvelser.

Inventar og materiel

Museet råder over nødvendigt udgravningsudstyr, værktøjer og redskaber samt en ældre varebil.

Museet har kun simpelt kontorudstyr og begrænsede, utidssvarende IT-hjælpe midler. Museet har ikke sikre back-up-systemer.

Museet har begrænsede IT-kompetencer og savner professionel service på sine IT-systemer.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet fastlægger en procedure for sin IT-sikkerhed, således at museet sikrer sin faglige og administrative dokumentation. Museet kan eventuelt undersøge, om der kan etableres et samarbejde med Syddjurs Kommune om servicering og drift af museets IT-systemer.

Organisation og administration

Museets arbejde tilrettelægges ud fra museets årlige arbejdsplan.

Lederen varetager museets journalisering, regnskab og bogholderi samt løn- og personaleadministration. Den arkæologiske museumsinspektør bistår lederen i forbindelse med udarbejdelse af budgetter og regnskaber for de arkæologiske undersøgelser. Et revisionsfirma reviderer regnskaberne og bistår lederen med løn- og personaleadministration. Museet oplyser, at det i høj grad mangler ressourcer til at varetage de mere rutineprægede daglige kontorfunktioner.

Kulturarvsstyrelsen finder det problematisk, at museumslederen stort set varetager alle administrative opgaver, idet lederens indsats på det museumsfaglige område derved reduceres.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet undersøger mulighederne for udlicitering eller en anden form for professionaliseret varetagelse af museets administrative opgaver. Museet kan eventuelt undersøge, om Syddjurs Kommune kan varetage dele af museets administrative opgaver.

Museumsforening

Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn har ca. 130 medlemmer. Museumsforeningen fungerer som en støtteforening. Museet og museumsforeningen samarbejder om foredrag, udflugter og andre arrangementer.

Ledelse og personale

Museet ledes af en styrelse på otte medlemmer. De syv vælges af museumsforeningen medens Syddjurs Byråd udpeger ét medlem. Styrelsen mødes typisk seks gange årligt. Et primært mål for styrelsen er at fremme museets synlighed i lokalsamfundet.

Det museumsfaglige personale omfatter museumslederen og en arkæologisk museumsinspektør. Derudover har museet tre fastansatte i fleksjob på 20-30 timer ugentligt. Museet har i øjeblikket en vakant stilling som museumsassistent og -håndværker.

Museet har en del midlertidigt ansatte medarbejdere. Fra juli 2005 - juli 2006 havde museet således 10 midlertidigt ansatte. I 2006 havde museet desuden to personer ansat i jobaktivering og én ansat med løntilskud.

På Helgenæs Præstegård har der været tradition for at bruge frivillige til at passe museet i sommerperioden. Arbejdet på arkiverne udføres også af frivillig arbejdskraft, på Molsarkivet i samarbejde med Borgerforeningen Mols.

Museet har ingen nedskrevet personalepolitik, men det tilstræbes at holde månedlige personalemøder med det faste personale. Der afholdes desuden et årligt møde med kustoderne inden højsæsonen sætter ind.

På grund af museets begrænsede økonomiske og personalemæssige ressourcer deltager museets ansatte kun sjældent i efter- og videreuddannelse. Det drejer sig hovedsagligt om deltagelse i kurser af én dags varighed.

Museet oplyser, at det mangler personale til at dække følgende kompetencer: administrative kontorfunktioner, registrering og magasinforvaltning, udstillingsarbejde og formidling samt bygningsvedligeholdelse, udstillingshåndværk og havearbejde.

Kulturarvstyrelsen konstaterer, at museets faste personalemæssige ressource er meget begrænset, hvorfor museet har vanskeligt ved at leve op til sit museumsfaglige ansvar både indenfor arkæologien og nyere tids kulturhistorie.

Økonomi

	2005	2006
Tilskud fra Ebeltoft Kommune	1.322.840 kr.	1.484.460 kr.
Tilskud fra Rønde Kommune	123.000 kr.	126.500 kr.
Tilskud fra Århus Amt	169.897 kr.	52.440 kr.
Tilskud fra staten	508.380 kr.	743.564 kr.
Ikke-offentlige tilskud	83.795 kr.	67.000 kr.
Samlede tilskud	2.207.912 kr.	2.473.964 kr.
Egenindtægt	241.729 kr.	205.974 kr.
Refusion vedr. beskæftigelse	474.072 kr.	535.846 kr.
Indtægter fra udgravninger	420.117 kr.	115.957 kr.
Samlede indtægter	1.135.918 kr.	857.777 kr.
Samlede tilskud og indtægter	3.343.830 kr.	3.331.741 kr.

Tilskud inkluderer såvel ordinære som ekstraordinære tilskud.

Tilskud fra staten inkluderer kompensation for gratis adgang, hvilket beløb sig til 31.000 kr. i 2006.

Fra 2005 – 2006 er museets økonomiske situation blevet forringet, hvor stigninger i det generelle pris- og lønniveau medvirker til at svække museets budget.

Det fremgår af museets budget for 2007, at det kommunale tilskud er på 1.748.000 kr. Da det samlede kommunale tilskud i 2006 var på 1.610.960 mio. kr., betyder det, at det kommunale tilskud er vokset med knap 140.000 kr. Det svarer til en stigning på 8,7 %. Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at stigningen i det kommunale tilskud er beskeden i betragtning af, at museets geografiske ansvarsområde er blevet væsentligt forøget i forbindelse med kommunalreformen. Ifølge Kommunernes Landsforenings struktursekretariat drejer det sig om en udvidelse på 320 km². Syddjurs Kommunes samlede areal er 697 km².

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at museet er et økonomisk ressourcesvagt museum, idet museets økonomi skal ses i lyset af, at museet er geografisk spredt på mange adresser, og at museet har en særdeles stor vedligeholdelsesforpligtigelse. Så selvom Syddjurs Kommune vederlagsfrit stiller hovedparten af museets bygninger vederlagsfrit til rådighed for museet, indebærer vedligeholdelsesforpligtigelsen, at mange ressourcer fragår museets primære opgave, det museale arbejde.

Sammenfatning

Det er Kulturarvsstyrelsens generelle indtryk, at museet er godt forankret lokalt. Museets økonomiske og personalemæssige rammer er stramme, hvilket forstærkes af en stor geografisk spredning på mange lokaliteter samt en stor vedligeholdelsesforpligtigelse. En række af de opgaver, som museet i henhold til museumsloven skal varetage for at opretholde sin statsanerkendelse, er derfor nødlidende.

Kulturarvsstyrelsen forventer, at museet igangsætter konkrete initiativer, samt udarbejder strategier og planer, der sikrer at museet kan leve op til museumslovens primære krav: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Styrelsen anbefaler, at strategierne sammentænkes.

Kulturarvsstyrelsen pålægger museet at udarbejde en plan for, hvordan museet vil afvikle sit registrerings- og beretningsefterskøb.

Kulturarvsstyrelsen finder det desuden hensigtsmæssigt, at museet udarbejder en strategi for, hvordan museets kan agere og finde sin egen niche i den tilspidsede konkurrencesituation i forhold til egnens nye attraktioner. Styrelsen anbefaler, at museet fokuserer på det særegne ved museet og lokalområdet og blandt andet drager fordel af museets beliggenhed i Ebeltofts historiske bymidte.

I forlængelse heraf er det Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at museet kan optimere sine ressourcer ved at indsnævre og præcisere museets emnemæssige arbejdsområde, ligesom museet kan overveje at samle sin virksomhed på færre lokaliteter.

Efter Kulturarvsstyrelsens opfattelse lider det museumsfaglige arbejde under en uhensigtsmæssig ressourcemæssig prioritering. Blandt andet løser museumslederen stort set alle administrative opgaver, ligesom lederen udarbejder jubilæumsskrifter uden honorering.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet undersøger muligheden af et udvidet samarbejde med Syddjurs Kommune på områder, hvor kommunen råder over ekspertise. Det gælder blandt andet varetagelse af en række af museets administrative opgaver, drift og servicering af museets IT-systemer samt tilsyn med og vedligeholdelse af de bygninger, som museet benytter.

I konsekvens af kommunalreformen har museet fået udvidet sit geografiske ansvarsområde, hvilket i især vil medføre en øget arbejdsbyrde på det arkæologiske område. Set i lyset af museets begrænsede personalemæssige ressourcer og mangelfulde faciliteter til genstandshåndtering anbefaler Kulturarvsstyrelsen et tættere og mere forpligtende samarbejde med Djurslands Museum omkring undersøgelses- og forskningsvirksomheden.

Fremover er det Ebeltoft Museum/Museet for Syddjurs og Djurslands Museum, der tilsammen skal varetage ansvaret for Djurslands arkæologi og nyere tids kulturhistorie. Kulturarvsstyrelsen opfordrer til, at der på sigt arbejdes mod en sammenlægning af Ebeltoft Museum/Museet for Syddjurs og Djurslands Museum. Det kan skabe faglig synergi og større personalemæssig fleksibilitet for så vidt angår undersøgelses- og forskningsvirksomheden, ligesom udstillings- og formidlingsvirksomheden kan styrkes.

Styrelsens notat om museets digitale formidling

Museets hjemmeside er sidst besøgt den 21. august 2007

Overordnet design og indhold

Museet har en enkel og overskuelig hjemmeside, som præsenterer institutionen og giver de mest basale praktiske oplysninger. Museets forskellige lokaliteter har hver sin præsentation, der skitserer stedets historie og de tilhørende udstillinger. Der er desuden kortfattede oplysninger om arkiver og det arkæologiske ansvarsområde.

Som supplement til oplysningerne om museet, kunne museets vedtægter også publiceres. Det ville ligeledes være logisk, hvis årsberetningen kunne læses eller rekvireres via hjemmesiden, når den er præsenteret med et billede.

Genstandene i museets samling er næsten fraværende på hjemmesiden. Som et minimum kunne museet lave en generel præsentation af samlingens karakter og mere udfoldet forklare museets ansvarsområde, så man via hjemmesiden får et bedre indtryk af, hvad museet rummer for den potentielle besøgende.

Det kan overvejes i højere grad gøre hjemmesiden til en ressource, som eksempelvis kan anvendes i undervisningssammenhæng og som tilgodeser besøgende, der har interesse i mere viden om den lokale kulturarv før eller efter et besøg på museet. Det kan i den forbindelse også overvejes at producere et mere oplevelsesfokuseret indhold til hjemmesiden, som udnytter flere facetter af mediets muligheder.

Museet bør generelt – med udgangspunkt i kvalitetsvurderingsskemaet – reflektere over formålet med hjemmesiden og mulighederne for at udnytte dette nye vindue til omverdenen.

Teknisk tilgængelighed og brugervenlighed

De anvendte små billeder i forbindelse med eksempelvis årsberetning og publikationer fremstår uskarpe og kunne vises i bedre kvalitet.

Det kunne overvejes at tilføje kontaktoplysninger til de enkelte medarbejdere.

Link til Kulturarvsstyrelsen på nedenstående side skal opdateres
<http://www.ebeltoftmuseum.dk/Arkaeologi/arkaeologi.htm>

Det anbefales generelt at konsultere It- og Telestyrelsens "Gode råd om netsteder" (www.netsteder.dk), hvor der er samlet erfaringer om offentlig kommunikation og publicering på nettet. Her finder man også publikationen *Hjemmesiders tilgængelighed. Statens retningslinier for offentlige hjemmesiders og netsteders tilgængelighed*, som det anbefales at følge.

Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie om museets forsknings- og formidlingspublikationer

Forskningsvurdering for Ebeltoft Museum, nyere tid

Bedømmelsen er foretaget af to medlemmer af Kulturarvsstyrelsens Råd for Nyere Tid Kulturhistorie. Bedømmerne har modtaget følgende publikationer til bedømmelse:

Knud Chr. Jensen og Jakob Vedsted, 2001: Ebeltoft – købstadsliv i 700 år. Udgivet af Ebeltoft Kommune i samarbejde med Ebeltoft Museum

Børge Kjær, 2001: Djuslands Kalk. Udgivet af Djurslands Museum, Ebeltoft Museum og Grenaa Egnsarkiv.

Jakob Vedsted, 2002: Siamesisk Samling i Ebeltoft – og dens skabere. Udgivet af Ebeltoft Museum.

Jakob Vedsted, 2002: The Siamese Collection in Ebeltoft – and its founders. Udgivet af Ebeltoft Museum.

Rita Geertz, 2002: Helgenæs Kirke (med bidrag om gravminderegistreringen). Udgivet af Helgenæs Menighedsråd i samarbejde med Ebeltoft Museum.

Jakob Vedsted, 2003: Fra det nu forsvundne Ebeltoft, Mols og sydlige Djursland. Aschehoug Forlag.

Jørgen Nyhuus og Jakob Vedsted, 2004: "Til Sparsommeligheds og Vindskibeligheds Fremme". Udgivet i anledning af 175-året for Sparekassen for Ebeltoft By og Omegns oprettelse den 28. oktober 1829. Udgivet af Nordea i samarbejde med Ebeltoft Museum.

Knud Chr. Jensen og Jakob Vedsted, 2004: Arbejdsmænd i Ebeltoft i 100 år. Udgivet af SID i Ebeltoft i samarbejde med Ebeltoft Museum.

Jakob Vedsted, 2006: Vægternes historie i Ebeltoft. I: "Jørgen Helgren og Jørgen Wickmann Hansen (red.): Hov Vægter – klokken er slagen. Ebeltoft Vægterlaug 1966-2006. 2006. Side 10-31. Udgivet af Ebeltoft Vægterlaug.

Jakob Vedsted, 2006: Turismens Ebeltoft og Mols i 100 år. Udgivet af Turistforeningen for Ebeltoft og Mols i samarbejde med Ebeltoft Museum.

Museet er blevet bedt om at indsende publikationer fra de sidste fire kalenderår, dvs. 2003, 2004, 2005 og 2006. I bedømmelsen er derfor kun inddraget publikationer udgivet i disse år. Det drejer sig om følgende:

Jakob Vedsted, 2003: Fra det nu forsvundne Ebeltoft, Mols og sydlige Djursland. Billeder med uddybende tekst, der beskriver lokaliteter, der er forandrede eller ikke længere eksisterer i Ebeltoft. Aschehoug Forlag. ISBN 87-617-2183-2. 96 sider

Billedbogen begynder med en kort indledning (p. 4-7) og former sig for resten som kommenterede fotografier fra Ebeltoft og omegn. Fotografierne indrammer tiden ca. 1880-1950'erne, dog angives kun lejlighedsvist en nærmere datering ved det enkelte fotografi. Billedbogen er en del af forlaget Aschehougs serie "Fra det nu forsvundne..." og som sådan bredt anlagt formidling. Der er ikke litteratur- eller kildeangivelser.

Jørgen Nyhuus og Jakob Vedsted, 2004: "Til Sparsommeligheds og Vindskibeligheds Fremme". Udgivet i anledning af 175-året for Sparekassen for Ebeltoft By og Omegns oprettelse

den 28. oktober 1829. Udgivet af Nordea i samarbejde med Ebeltoft Museum. Uden ISBN nr. 48 sider.

Jubilæumsskrift til sparekassen forfattet af Jørgen Nyhuus, bankfuldmægtig i Nordea Ebeltoft, og tillige lokalhistoriker og styrelsesmedlem i Ebeltoft Museum i samarbejde med museets leder. Sparekassen blev oprettet som den første i Randers Amt og er i dag en del af Nordea-koncernen. Bogen fortæller Sparekassens historie på 20 opslag med hver sin afsluttede historie. Sidst i bogen bringes lister over tillidsfolk, direktion og personale. Afslutningsvis bringes afsnittet "Henvvisninger og litteratur", hvoraf de fremgår, at bogen bygger på materiale fra sparekassens eget arkiv, det byhistoriske arkiv samt lokalhistorisk litteratur om Ebeltoft. Der er ikke henvisninger i selve teksten. Bogen er uden ISBN-nummer.

Knud Chr. Jensen og Jakob Vedsted: Arbejdsmænd i Ebeltoft i 100 år. Udgivet af SID i Ebeltoft i samarbejde med Ebeltoft Museum. Uden ISBN nr. 28 sider.

Dette jubilæumsskrift er forfattet af Knud Chr. Jensen, daværende redaktør ved Århus Stiftstidende, lokalhistoriker og formand for Ebeltoft Museum, i samarbejde med museets leder. Skriftet er opbygget over samme skabelon som det foregående, denne gang blot med 12 opslag efterfulgt af liste over foreningens formænd samt henvisninger og litteratur. Også denne bog er uden ISBN-nummer.

Jakob Vedsted, 2006: Vægternes historie i Ebeltoft. I: Jørgen Helgren og Jørgen Wickmann Hansen (red.): Hov Vægter – klokken er slagen. Ebeltoft Vægterlaug 1966-2006. 2006. Udgivet af Ebeltoft Vægterlaug. Uden ISBN nr. Side 10-31.

Artiklen er trykt i en populær bog om Ebeltofts vægterlaug, som ikke bærer ISBN-nummer, men det er en selvstændig, forskningsbaseret artikel med kilder og litteratur angivet, ligesom den er illustreret med velvalgte fotografier, stik, tegninger mm. Side 26ff er bilag indeholdende lister over bysvende, vægttere og politibetjente i Ebeltoft samt to vægterinstrukser fra 1814 hhv. 1898.

Jakob Vedsted, 2006: Turismens Ebeltoft og Mols i 100 år. Udgivet af Turistforeningen for Ebeltoft og Mols i samarbejde med Ebeltoft Museum. ISBN 87-989300-2-8. 72 sider.

Bogen er udgivet i anledning af 100-års jubilæet for Turistforeningen for Ebeltoft og Mols. Som de øvrige jubilæumsskrifter er det opbygget af en række afrundede opslag og sluttet af med en oversigt over formænd og bestyrelser samt henvisninger og litteratur.

Sammenfatning

De indsendte publikationer baserer sig i vid udstrækning på materiale fra det under museet hørende arkiv, arkivmateriale fra de behandlede virksomheder og foreninger samt litteratur om Ebeltoft. Man fornemmer, at museumsinspektøren har et solidt kendskab til byens historie, som han øser af i en bredt formidlende form. Fremstillingsformen er ikke styret af problemstillinger, og der er ikke direkte henvisning fra tekst til kildemateriale – men altid en redegørelse for det anvendte materiale (på nær i "Fra det nu forsvundne..."). Alle publikationerne er rigt illustreret.

Museets publikationer er i vid udstrækning resultat af rekvireret arbejde. Af de fem bedømte publikationer er således de fire jubilæumsskrifter for lokale virksomheder og foreninger, mens den femte indgår som en serie i et kommercielt forlag. Tre af de fem publikationer er uden ISBN-nummer.

Publikationerne bærer overvejende præg af anvendt forskning med bredt sigte eller er udelukkende formidlende. Størst tyngde har artiklen om vægterne i "Vægternes historie..." Omfanget af museets publikationer i den forløbne periode er pænt, men den manglende ISBN-registrering er problematisk, da den betyder, at udgivelserne ikke er søgbare i de almindelige databaser.

De forskellige publikationer falder tydeligt inden for museets emneområder, og det ses, at museets viden efterspørges i lokalsamfundet. Medvirken i de mange jubilæumsskrifter tjener sikkert museet godt i kontakten med både lokale interessenter, fonde og den generelle omverden. Til gengæld savnes et tydeligere aftryk af museets egne forskningsinteresser og problemstillinger i et perspektiv, der rækker ud over det lokale område.

6. juni 2007

Mette Guldberg
Museumsinspektør, ph.d.
Fiskeri- og Søfartsmuseet

Mikkel Venborg Pedersen
Museumsinspektør, ph.d.
Nationalmuseet, Frilandsmuseet

Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd om museets forsknings- og formidlingspublikationer

Evaluerings af publiceret arkæologisk forskning fra Ebeltoft Museum, 2002-2006.

Arkæologiske artikler i den indleverede publikation: *Pauline Asingh og Nils Engberg (red):
Marsk stig og de fredløse på Hjelm. Udg. af Ebeltoft Museum og Jysk Arkæologisk Selskab, 2002.*

1a) Uffe Rasmussen: Hjelm i forhistorisk tid; 1b) Pauline Asingh & Nils Engberg: Fyrbakken; 1c) Hans Skov: Kastelsbakken; 1d) Nils Engberg: Skådebakken; 1e) Pauline Asingh, Niels Engberg & Marie Foged Klemensen: Det åbne land mellem voldstederne; 1f) Jens Vellev: Udmøntningerne på Hjelm; 1g) Inge Bødker Enghoff: De fredløses måltider.

Ovennævnte arbejder kan karakteriseres som følger:

Basisforskning

Grundforskning: 1f, 1g

Strategisk forskning: 1b, 1c, d, 1e

Forsknings- og udviklingsarbejde

Anvendt forskning: 1a

Udviklingsarbejde:

Reflekteret dataindsamling:

Sammenfattende må det konkluderes, at Ebeltoft Museum med bogen har leveret et solidt eksempel på basisforskning, udført i et samarbejde mellem flere fagdiscipliner og koordineret af museet.

Ebeltoft Museum har med bogen sat en fornem standard for, hvad der kan lade sig gøre at præsentere af forskning på et lokalmuseum med et begrænset arkæologisk ansvarsområde, når man sætter fokus på de relevante forskningsproblemer inden for området

Haderslev d. 22/11-07

Lennart S. Madsen

Overinspektør

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev
(medlem af det Det Arkæologiske Råd)